

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТА’ЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Тошкент молия институти

ТАСДИҚЛАЙМАН
ТМИ ректори М.Шарифходжаев

“29” август 2004 й.

“Сиёсатишунослик”

фанидан
ДАСТУР

Олий таълимнинг 340000 – “Бизнес ва бошқарув” ҳамда
140000 - «Ўқитувчилар тайёрлаш ва педагогика фани» билим ва
таълим соҳаларидаги
5340200 – “Менежмент”;
5340600 – “Молия”;
5340700 – “Банк иши”;
5340800 – “Солиқлар ва солиққа тортиш”;
5340900 – “Бухгалтерия ҳисоби ва аудит”;
5140900 – “Касб таълими” (бакалаврият таълим йўналишлари бўйича)

ТОШКЕНТ-2004

Аннотация

Ўзбек тилида:

Дастурда замонавий сиёсий жараёнлар асосида сиёсий қатънинг шаклланиши, ривожланиш босқичлари ва истиқболи, жамиятнинг сиёсий қатъи, сиёсий тизим, Ўзбекистонда давлат қурилишининг конституциявий-қуқуқий асослари, сиёсий партиялар, ижтимоий ташкилотлар ва қаракатлар, сиёсий рақнамо, шахснинг сиёсий ижтимоийлашуви, сиёсий маданият масалалари ўрин олган.

рус тилида:

В программе в контексте современных политических процессов отражены: возникновение, этапы и перспективы развития политической жизни общества, политическая система, конституционно-правовую основу: государственного строительства в Узбекистане, политические партии, общественные организации и движения, политический лидер и политическая социализация.

инглиз тилида:

In given programme modern political processes, formation, stages and perspectives of state s polital life development, political system, the basis of constitutional judicial state building in Uzbekistan; political parties, public organizatotion and movements, political leader, political socialization of a perzon, poitical cilture are considered.

Тузувчилар:

проф. Н.Т.Шодиев.

проф. С.Гасанов

доц. Р.Умарова

доц. А.Б.Эшонқулов

доц. С.Ўлмасов.

Такризчилар:

доц. Д. Воҳидова

(Тошкент юридик
институти)

к.ў. В.В. Игошин.

**Дастур Тошкент молия институти Илмий Кенгашида муқокама
қилинган ва тасдиқланган 2004 йил 29 август**

1-сонли баённома

1.Сўзбоши

Сиёсий ҳаёт динамик ва мураккаб жараёнлар мажмуидир. Ана шу жараёнларнинг таҳлил ҳамда илмий-назарий ва амалий умумлашмаси "Сиёсатшунослик" фанининг асосий мақсади ҳисобланади.

Фаннинг тарихи, ривожланиш босқичлари ва ҳозирги маҳоми яхлит муштаракликда ўрганилган ҳолда, асосий эътибор жамият сиёсий институтлари ва улар тизими, ранг-баранг таркибий тузилмаси, ташкилий-функционал фаолияти, сиёсий онг ва сиёсий маданият моҳиятлари таҳлиliga қаратилади. Жумладан, сиёсий режим, давлат ҳокимияти, сиёсий институтлар, турли сиёсий манфаатлар, сиёсий конфликтлар, ташқи сиёсат, сиёсий элита, сиёсий раҳнамолик, сиёсий дунёқараш, хулқ-атвор билан боғлиқ муаммолар замонавий умумжаҳоний тизимлар, уларнинг ташкилий-институционал таркиблар ҳамда умуммуштарак мақомлари мисолида умумназарий йўсинда ўрганилади.

Ўзбекистон Республикаси сиёсий тизими ва сиёсий-институтларнинг таркибий-конституциявий мақомлари ҳамда функциялари мустақил таҳлил объектига айланади.

Мустақил Ўзбекистонда янгича сиёсий онг ва дунёқарашни, етук сиёсий маданиятни тарбиялаш ҳамда шакллантириш, сиёсий ҳаётни, давлат ва жамият қурилишини янада эркинлаштириш муаммолари дастурда махсус режавий ифодасини топган.

Фанни ўқитишнинг назарий-методологик асослари бўлиб Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлар, И.А.Каримовнинг сиёсий таълимоти, ўтмиш мутафаккирларининг сиёсий қарашлари ва дунёнинг қадим ҳамда замонавий бой сиёсий анъаналари, тажрибалари, сабоқлари хизмат қилади.

"Сиёсатшунослик" фанини ўқитиш жараёнида талабаларга маъруза ва амалий машғулотлар ўтилади. Уларнинг билимини мастаҳкамлаш мақсадида тест вариантлари, ёзма ишлар олинади ва таянч ибораларга изоҳлар берилади.

Иш дастурини тузишда Намунавий дастур асос қилиб олинади. Фанни ўқитишнинг мақсади - сиёсат назариясининг концептуал шаклланиши ҳамда сиёсат тушунчасининг қамров доираси, сиёсий ғоя ва тамойилларнинг келиб чиқиш босқичлари, жамиятнинг сиёсий ҳаёти ва сиёсий муносабатларида рўй берадиган қонуний жараёнлар билан боғлиқ масалаларнинг таҳлилий умумлашмасидан маърифий, илмий-назарий сабоқ бериш, уларнинг сиёсий онги ва сиёсий маданиятини ўстиришдан иборат.

Вазифаси – иқтисодчи-бакалаврларга сиёсатшунослик асосларидан сабоқ бериш, сиёсий ҳаётни таҳлил қилиш услубиёти бўйича маълумот бериш, сиёсий воқеликни ҳолисона баҳолашда зарур бўлган дунёқараш мезонини шакллантириш, сиёсатшунослик асослари бўйича амалий малакасини ошириш, сиёсий хатти-ҳаракат меъёрлари билан таништириш воситасида уларнинг юксак сиёсий онги ҳамда сиёсий маданиятини

тарбиялаш, мамлакат сиёсий ҳаётида рўй берадиган турфа жараёнларга онгли фаол иштирок этиш кўникмасини шакллантириш.

Бакалаврлар сиёсий муаммоларни яхши билишлари, Ўзбекистон Республикаси Конституциясини, Президент И.А.Каримов асарларини, назарий-услубий манбаларни чуқур ўзлаштиришлари, турли сиёсий таълимотлар, сиёсий режимлар, уларнинг ривожланиш босқичлари ҳақида илмий маълумотга эга бўлишлари лозим.

"Сиёсатшунослик" фани фалсафа, ҳуқуқшунослик, иқтисодиёт, тарих, Ўзбекистон демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти, диншунослик, мафкура, элшунослик, руҳшунослик, социология каби фан ва соҳалар билан узвий алоқадорликда ўрганилади.

"Сиёсатшунослик" фани компьютер, аудио, видео, видеотехникадан фойдаланиб ўқитилади.

Фан бакалаврлар тайёрлаш йўналишларининг 4-курс 7-семестрларида ўқитилади. Барча маъруза ва семинарлар тегишли услубий кўрсатмалар билан таъминланган. Фан ўқитиш соатлари: жами-44, шу жумладан; маъруза-16 соат, семинар-18 соат, мустақил таълим-10 соат.

Иш дастурни тузишда барча ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ўзгаришларни, уларнинг Ислом Каримов асарларида акс этишини ва сиёсий соҳада бериладиган прогнозларни эътиборга олиш лозим.

2. Фан дастури

Сиёсатшунослик фанининг предмети, усуллари, услубиёти ва вазифалари. "Сиёсатшунослик" фанининг бошқа ижтимоий фанлар тизимидаги ўрни ва ўзига хослиги.

"Сиёсатшунослик" тушунчасининг моҳияти. "Сиёсатшунослик" фанининг предмети, субъекти, ўрганиш объекти ва таркиби. Сиёсатшуносликнинг фан сифатида шаклланиши ҳамда олий ўхув юртларда ўхитилиши. Фаннинг категориялари ҳамда ҳонуниятлари. "Сиёсатшунослик" фанининг усуллари, услубиёти ва функциялари. Сиёсатнинг соҳалари.

"Сиёсатшунослик" фанининг бошқа ижтимоий фанлар тизимида тутган ўрни ва роли, уларнинг ўзаро алоҳадорлиги ҳамда ўзига хослиги. Фуқароларнинг сиёсий онгини оширишда "Сиёсатшунослик" фанининг роли.

Сиёсий таълимотлар тарихи ва ривож: гносеологик асос-манбалар, босқичлар, қарашлар ва йўналишлар.

Сиёсий қарашларнинг вужудга келиши. Антик дунё сиёсий таълимотлари. Афлотун, Арасту, Сукрот, Цицеронларнинг сиёсий қарашлари ва асарлари. "Авесто"да сиёсий қарашлар ва ғоялар.

Шарқ ва Ҷарбда ўрта асрлар ҳамда Уйғониш босқичларида сиёсий таълимотлар. Абу Наср Форобийнинг "Одил жамият" назарияси. Н.Макиавеллининг сиёсатшуносликда тутган ўрни.

Темурийлар давлати, унинг тузилишидаги асосий тамойиллар. "Темур тузуклари".

XVIII-XX асрларда Ҷарбий Оврупо ва Туркистондаги сиёсий қарашлар. XX аср сиёсатининг ўзига хослиги.

Жамиятнинг сиёсий ҳаёти. Сиёсий тизим ва сиёсий режим. Сиёсий тартиботлар.

Жамиятнинг сиёсий ҳаёти тушунчаси ва унинг моҳияти. Сиёсий ҳаёт тараққиётини башорат қилиш муаммолари.

Сиёсий тизим, унинг таркибий қисмлари ва вазифалари. Сиёсий тизим ва сиёсий муносабатлар. Сиёсий тизимда давлат бошқа сиёсий ташкилотларнинг роли.

Ўзбекистон жамият сиёсий тизимининг такомиллашуви.

Сиёсий режимнинг моҳияти ва унинг таснифи. Демократия, тоталитаризм ва авторитаризм. Демократиянинг механизми. Демократиянинг шакллари. Демократиянинг замонавий моделлари. *Демократик, фуқаролик жамияти тушунчалари. И.Каримов асарларида демократик давлат қурилишининг назарий жиҳатдан асосланиши.*

Давлат сиёсий институт сифатида, давлатнинг функциялари. Иқтисодий, ижтимоий, маданий ва миллий сиёсат.

Давлат, унинг моҳияти ва тарихий турлари. Давлатнинг белгилари. Давлат ҳокимияти ва унинг шакллари. Сиёсий ҳокимияти тушунчаси ва унинг тузилиши. Ҳокимиятнинг легитимлиги. Ҳокимият ва сиёсий манфаатлар.

Ҳокимиятни амалга ошириш механизми. Давлат ҳокимиятининг турлари ва шакллари. Давлатнинг функциялари. Давлатнинг иқтисодий, ижтимоий, маданий, миллий сиёсати.

Ўзбекистонда президентлик бошқарувининг жорий этилиши. Ўзбекистонда демократик ҳокимият органларининг ташкил этилиши.

Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар, оқимлар. Жамият ва нодавлат ташкилотлари.

Сиёсий партия тушунчаси. Партия тизимлари ва уларнинг таснифи. Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар. Сиёсий партияларнинг стратегияси ва тактикаси. Сиёсий партияларнинг функциялари.

Ўзбекистондаги сиёсий партиялар ва ҳаракатлар. Республикамизда кўппартиявийликнинг вужудга келиши.

Оммавий ахборот воситаларининг жамият ҳаётининг демократиялашувидаги ўрни. Жамият ва нодавлат ташкилотлари, уларнинг моҳияти. Республикамиздаги жамоат ва нодавлат ташкилотлари. "Камолот" ёшлар ҳаракати.

Сиёсий раҳнамо. Сиёсий элита ва унинг моҳияти.

Сиёсий раҳнамо тушунчаси ва табиати. Сиёсий раҳнамо шахси ва сифатининг сиёсатдаги ўрни. Сиёсий раҳнамо таснифи. Сиёсий ҳукмрон гуруҳ ва сиёсий элита. "Элита" назарияси. Сиёсий раҳнамолик тушунчасига доир ёндошувлар. Расмий ва норасмий раҳнамо. Сиёсий раҳнамо ҳақидаги волютаристик назарияси ва уларнинг реакцион характери. Р.Такернинг сиёсий раҳнамо ҳақидаги таснифи.

Марказий Осиё тарихида сиёсий арбоблар.

Гозирги даврда раҳнамолик ривожланишининг янги тенденциялари.

Президент Ислом Каримовнинг сиёсий портрети.

Шахс ва сиёсат. Сиёсий ижтимоийлашув. Сиёсий маданият.

Шахс тушунчаси. Индивид ва индивидуаллик. Шахс ва сиёсат. Шахснинг сиёсий турлари.

Сиёсий ижтимоийлашув ва унинг моҳияти. Ижтимоийлашув босқичлари. Шахснинг сиёсий ижтимоийлашуви омиллари, воситалари ва усуллари. Сиёсий фаолият. Шахснинг сиёсий ҳуқуқ ва эркинликлари.

Сиёсий онг. Сиёсий маданият тушунчаси ва унинг моҳияти.

Сиёсий маданиятнинг вазифалари.

Ўзбекистон фуқароларида сиёсий онгни шакллантириши: муаммолар ва ечимлар.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. Ўзбекистон Республикаси сиёсий тизими. Сиёсий ислохотлар ва сиёсий соҳани эркинлаштириш муаммолари. Ислон Каримовнинг сиёсий таълимоти.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси-мустақил давлатнинг ҳуқуқий пойдевори.

Ўзбекистон Республикасининг сиёсий тизими.

И.А.Каримовнинг сиёсий таълимоти, унинг назарий ва амалий моҳияти. Ўзбекистон тараққиётининг модели ва олти устувор йўналиши.

Сиёсий ислохотлар ва сиёсий соҳани эркинлаштириш муаммолари.Изоҳ: мустақил таълимга тавсия этилган мавзу ва кичик мавзулар курсив билан ажратилди

3. Семинар машғулоти мавзулари

"Сиёсатшунослик" фаннинг предмети, таркиби, усуллари ва вазифалари ҳам бошқа ижтимоий фанлар билан муносабат.

"Сиёсатшунослик" фанининг предмети, таркиби.*

"Сиёсатшунослик" фанининг категориялари ва ҳонуниятлари.

"Сиёсатшунослик" фанининг усуллари ҳамда услубиёти.

"Сиёсатшунослик" фанининг функциялари.

"Сиёсатшунослик" фанининг бошқа ижтимоий фанлар билан муносабати.

Сиёсий таълимотлар тарихи ва ривожланиш босқичлари.

Антик дунё сиёсий таълимотлари, "Авесто"да сиёсий қараш ва ғоялар.*

Ўрта асрларда Марказий Осиё ва Шарбий Овropaда сиёсий таълимотларнинг ўзига хослиги.

Шарқ ва Шарбда Уйғониш давридаги сиёсий қарашлар.

XVIII-XX асрларда сиёсий қарашларнинг ривожланиши.

Гозирги сиёсий жараёнлар ва сиёсий соҳани эркинлаштириш қонуниятлари.

Гозирги сиёсий жараённинг ўзига хослиги ва умумбашарий муаммоларнинг биринчи ўринга чиқиш.*

Давлатлараро муносабатда халқаро ташкилотлар роли ва таъсирининг кучайиши.

Собих тоталитар давлатларнинг демократлашуви. Ўзбекистонда демократик давлат тизимининг барпо этилиши.

Сиёсий тизим ва сиёсий режим.

Жамият сиёсий тизимининг таркиби, уларнинг хусусиятлари ва турлари. Ўзбекистоннинг сиёсий тизими.*

Сиёсий режим, унинг моҳияти ва таснифи. Демократия. Авторитаризм. Тоталитаризм.

Демократиянинг тамойиллари ва механизми. Демократиянинг шакллари. Ўзбекистонда демократик жамият қуриш бош йўли.

Давлат сиёсий институт сифатида.

Давлатнинг келиб чиқиши ва тарихий турлари.*

Давлатнинг бажарадиган вазифасига кўра турлари. Давлатнинг функциялари. Давлат ва ҳукумат муносабатлари.

Ўзбекистон Республикасининг давлат тузилиш шакли.

Ўзбекистонда давлат фаолияти такомиллашувининг ўзига хос йўли.

Ижтимоий сиёсий ташкилотлар, ҳаракатлар ва оқимлар ҳамда уларнинг моҳияти, таснифи.

Ижтимоий ташкилотлар, ҳаракатлар, оқимлар ва уларнинг моҳияти таснифи. Сиёсий ҳаракат ва оқимларнинг ижтимоий тараққиётдаги ўрни ва роли.

Сиёсий партия тушунчаси, унинг асосий белгилари, тузилиши ва вазифалари. Сиёсий партияларнинг сиёсий ҳаракатдан фарқи.*

Ўзбекистон Республикасидаги сиёсий партиялар ва уларнинг фаолияти. "Камолот" ёшлар ташкилотининг ижтимоий ҳаётдаги ўрни.

Сиёсий раҳнамо. ҳукмрон гуруҳ ва сиёсий элита, уларнинг моҳияти. Сиёсий раҳнамо, унинг хусусиятлари, таснифи. Сиёсий раҳнамонинг вазифалари.

Ҳукмрон гуруҳ, унинг моҳияти ва таснифи.

Сиёсий элитанинг ижтимоий табиати. Сиёсий элитанинг вазифалари.*

Жаҳон тарихида Амир Темурнинг ўрни ва роли.

И.А.Каримов Ўзбекистондаги осойишталик, барқарорлик ва юксалиш меъмори.

Сиёсий ижтимоийлашув. Сиёсий онг ва сиёсий маданият.

Шахс ва индивид тушунчалари. Шахснинг сиёсий ҳаётда эгаллаган ўрни. Шахс сиёсатнинг индивидуаллашган субъекти сифатида.

Сиёсий ижтимоийлашув, унинг моҳияти ва босқичлари. Инсон ҳуқуқлари эркинликлари, бурчлари ва унинг кафолатлари. Сиёсий онг тушунчаси ва унинг даражалари. Сиёсий маданият ва маданий сиёсат. Сиёсий маданиятнинг вазифалари.*

Сиёсат ва ёшларни ижтимоий ҳимоялаш, унинг маҳсад ва вазифалари.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. И.А.Каримовнинг сиёсий таълимоти.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси - демократик жамият қуришнинг асосий қонуни. Умумхалқ референдуми, унинг аҳамияти.*

Ислом Каримов - дунёвий давлат асосчиси ва назариётчиси.

Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли. "Ўзбек модели" ва тараққиётнинг устувор йўналиши.

Ҳозирги сиёсий жараёнлар ва сиёсий соҳани эркинлаштириш қонуниятлари.

Ҳозирги сиёсий жараёнларнинг ўзига хос хусусиятлари.

Сиёсий соҳани эркинлаштириш муаммолари ва ечимлари.

Демократик жараёнларни эркинлаштириш давлат ривожининг устувор йўналишидир. Давлат ва жамият қурилиши жараёнларини эркинлаштиришнинг долзарб вазифалари.*

Давлатлараро муносабатларда халқаро ташкилотларнинг роли.

Лаборатория ишлари намунавий ўқув режада кўзда тутилмаган.

Курс (лойиҳа) ишлари намунавий ўқув режада кўзда тутилмаган.

*Изоҳ: мажбурий мавзудаги маиғулотлар * билан ажратилди.*

4. Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари, ўхув фильмлари ва бошқа дидактик материаллар рўйхати

1. Ресурсы интернета для развития системы образования и науки в Западной Европе и США. <http://www.prof.msu.ru>.
2. Political Theory. Международный журнал политической философии.
[www. Sage. Pub. Co. uk. /Journals/Details/joo26. htm](http://www.Sage.Pub.Co.uk./Journals/Details/joo26.htm).
3. Политические исследования жур. РАН. [www. politstues. ru](http://www.politstues.ru)
4. Программа отделения политической науки Университета США. 5. Гражданское согласие, <http://soglasie.rostovcity.ru>
6. Экономическая социология.
[www. ecsoc. mses. ru](http://www.ecsoc.mses.ru) • *
7. Журнал Регион: экономика и социология, [www psd. ad-sb ras.nsc. ru](http://www.psd.ad-sb.ras.nsc.ru)
8. Высшая социология, [www nvz. kuzbass. nel](http://www.nvz.kuzbass.nel).
9. История западной социологии. Словарь, [www. socnet. narod. ru](http://www.socnet.narod.ru)
10. Возникновение социологии и основные направления ее развития, [www. sharh. freenet. uz](http://www.sharh.freenet.uz).
11. Учебный курс социологии.
[zakrona. narod. ru](http://zakrona.narod.ru)

5. Ўзлаштиришнинг назорати

Назорат қилиш турлари

«Сиёсатшунослик» фанига ажратилган максимал балл – 38 балл бўлиб, бундан жорий баҳолаш (Ж.Б.)га 13 балл, оралиқ баҳолашга (О.Б.)га 13 балл ва якуний баҳолаш (Я.Б.)га 12 балл ажратилган.

Ж.Б.да фаннинг ҳар бир мавзуси бўйича талабанинг билим даражасини ёзма ва оғзаки равишда аниқлаб борилади, тегишли баллар билан баҳоланади.

Оралиқ балл назоратни ёзма равишда ўтказилади ва тегишли баллар билан баҳоланади.

Якуний назорат фақат ёзма равишда тегишли балл билан баҳоланади.

Ж.Б. ва О.Б.да ўқитувчи дарс давомида сўров ўтказиш, тест саволларига жавоб бериш, назорат ишларини бажариш, коллоквиум, суҳбат ва оғзаки ҳамда ёзма шаклларда ижодий фойдаланади.

Ўқув йили давомида ўқитилган фан бўйича 56-70% тўплаганлар «қониқарли», 71-85% тўплаганлар «яхши», 86-100%дан тўплаганлар «аъло» баҳолар билан баҳоланади.

6. Асосий адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. - Т.: Ўзбекистон, 1992.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон: миллий истилол, иқтисод, сиёсат, мафкура. Т.1. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
3. Каримов И.А. Биздан озод ва обод Ватан қолсин. Т.2. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
4. Каримов И.А. Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир. Т.3. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
5. Каримов И.А. Бунёдкорлик йўлидан. Т.4. - Т.: Ўзбекистон, 1996.
6. Каримов И.А. Янгича фикрлаш ва ишлаш - давр талаби. Т.5. - Т.: Ўзбекистон, 1997.
7. Каримов И.А. Хавфсизлик ва барқарор тараққиёт йўлида. Т.6. - Т.: Ўзбекистон, 1998.
8. Каримов И.А. Биз келажагимизни ўз қўлимиз билан қураимиз. Т.7. - Т.: Ўзбекистон, 1999.
9. Каримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт -пировард мақсадимиз. Т.8. - Т.: Ўзбекистон, 2000.
10. Каримов И.А. Ватан равнақи учун ҳар биримиз масъулмиз. Т.9. -Т.: Ўзбекистон, 2001.
11. Каримов И.А. Хавфсизлик ва тинчлик учун курашмоқ керак. Т.10. – Т.: Ўзбекистон, 2002.
12. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. - Т.: Ўзбекистон, 1997.
13. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI асрга интилоқда. - Т.: Ўзбекистон, 1998.
14. Каримов И.А. Оллоҳ қалбимизда, юрагимизда. - Т.: Ўзбекистон, 1999.
15. Каримов И.А. Жамиятни ислоҳ қилиш йўлида. - Т.: Шарх, 1999.
16. Каримов И.А. Миллий истиқлол мафкураси - халқ эътиқоди ва буюк келажаққа ишончдир. - Т.: Ўзбекистон, 2000.
17. Каримов И.А. Эғали юрт эркини бермас. - Т.: Ўзбекистон, 2000.
18. Каримов И.А. Адолат - қонун устуворлигида. - Т.: Ўзбекистон, 2001.
19. Каримов И.А. Иқтисодиётни эркинлаштириш ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиш - бош йўлимиз. Т.: Ўзбекистон, 2002.
20. Каримов И.А. Ўзбекистонда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишлари. – Т.: Ўзбекистон, 2002.
21. Каримов И.А. Гаётимизнинг, тараққиётимизнинг ҳуқуқий асоси. //Халқ сўзи. 2002 йил 10 декабрь.

Кўшимча адабиётлар

1. Алиқориев Н.С. Социология ва таълим тараққиёти. Илмий услубий ютуқлар ва илғор тажрибалар. - Т., 1997.
2. Алиқориев Н.С. ва бошқалар. Умумий социология. - Т.: ТошДУ, 1999.
3. Алиқориев Н.С., Убайдуллаева Р. ва бошқалар. Умумий социология. - Бишкек, 1999.
4. Каримов М.С. Введение в социологию. - М.: Наука, 1994.
5. Кравченко А.И. Основы социологии. - М., 1998.
6. Мўминов И. Амир Темурнинг Ўрта Осиё тарихида тутган ўрни ва роли. - Т.: Фан, 1993.
7. Носирхўжаев С. ва бошқалар. Социология асослари. Маърузалар матни. - Т., 2000. Э
8. Радугин А.А., Радугин К.А. Социология. Курс лекций. - М.: Центр, 1999.
9. Социологик тадқиқот методи ва техникаси. - Т.: ТошДУ, 1999.
10. Социология тарихи. - Т.: ТошДУ, 1999.
11. Социология. Маърузалар матни. (Каримова В. таҳрири остида). -Т., 2000.
12. Социология асослари. Маърузалар матни. - Т., 2000.
13. Социология. Курс лекций. - Ростов-на-Дону.- Феникс, 1999.
14. Сулаймонова Ф. Шарқ ва ғарб. - Т.: Ўзбекистон, 1997.
15. Хан С., Хан В. Социология. Курс лекций. - Т.: Адолат, 1999.
16. Хариева В. Основа социологии. Учебник. - М.: Логос. Высшая школа, 1999. - 302 с.
17. Андри Линдра. Основы социологии. Учебник для вузов. - М.: ШТА ВЕМЕ, 2000. - 344 с.
18. Холбеков А., Идилов У. Социология. Луғат. - Т.: Ибн Сино, 1999.
19. Холбеков А. Шарқ ва ғарб мутафаккирларининг социологик қарашлари. - Т., 1999.
20. Умумий социология. - Т.: ТошДУ, 1999.
21. Шарифхўжаев М., Шодиев Н. и др. Сила - в справедливости. //Труд, 27 сентября 2001 г.
22. Шодиев Н. Ўзбекистон миллий тикланиш босқичида. - М.: Вега, 1999.
23. Шодиев Н., Еофуров З., Сиддиқов Б. Миллий мафкура ва ғоя. -Т.: ТДТУ, 1999.
24. Ўзбекистонда ижтимоий-фалсафий фикр тарихидан. - Т.: Фан, 1995.